

zaaknummer 2014 W 1289

17 december 2014

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. T.W.H.M. Weller, advocaat te Eindhoven,

tegen:

wijlen, **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
tijdens zijn leven lid van de Congregatie der Fraters van Utrecht,
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 25 september 2014.

Op 15 oktober 2014 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van frater [naam], Provinciaal Overste van de Congregatie der Fraters van Utrecht.

Op 4 december 2014 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen en heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. T.W.H.M. Weller.

Namens de Congregatie is verschenen frater [naam], Provinciaal Overste van de Congregatie der Fraters van Utrecht.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager was enig kind en kreeg van huis uit het katholieke geloof mee. Zijn jeugd was plezierig. Klager kon goed met zijn ouders opschieten.

Klager zat op de [naam] school in [plaats]. Thuis had klager een vijver met vissen waarover klager enthousiast had verteld op school. De frater van de klas van klager heeft hierop tegen klager gezegd, dat hij ook maar eens naar het klooster moest komen, omdat daar een grote vijver was. Klager mocht daar visjes komen vangen.

Op een dag ging klager met een schepnet en een emmertje naar het klooster aan de [straat] in [plaats] om visjes te vangen in de vijver van het klooster op uitnodiging van de frater. De deur werd open gedaan en klager werd door een frater naar de tuin gebracht. Na verloop van tijd

kwam aangeklaagde erbij en vroeg aan klager hoeveel visjes hij al had gevangen en of hij de visjes mocht zien. Vervolgens nodigde aangeklaagde klager uit om binnen wat te komen drinken. Klager ging met aangeklaagde mee naar een kamer. Hij vond aangeklaagde een aardige man en vertrouwde hem. In de kamer van aangeklaagde vroeg aangeklaagde aan klager of hij bij hem op schoot wilde komen zitten. Klager deed dit. Aangeklaagde begon klager over zijn hoofd, schouders en blote benen te aaien. Klager had een korte broek aan. Vervolgens maakte aangeklaagde de broek van klager los en begon met klagers blote geslacht te spelen. Klager begreep niet wat er gebeurde en wilde weg. Achteraf heeft klager begrepen dat aangeklaagde hem waarschijnlijk probeerde te masturberen. Na een poosje stopte aangeklaagde. Klager moest zelf zijn broek omhoog en dicht doen. Vervolgens liet aangeklaagde klager uit. Klager voelde dat het niet goed was wat aangeklaagde had gedaan, maar hij durfde er niet over te praten. Van huis uit had klager juist meegekregen dat fraters goede mensen waren waarin je vertrouwen kon stellen.

De hiervoor omschreven handelingen hebben één keer plaatsgevonden. Klager was toen zes of zeven jaar oud.

2.2. Klager schaamt zich nog steeds voor wat er destijds met aangeklaagde is voorgevallen. Om die reden heeft klager tot voor kort met niemand over het misbruik door aangeklaagde gesproken. Een week geleden heeft klager na een gesprek met zijn juridisch adviseur zijn vrouw pas op de hoogte gebracht. Ook de manager van klager en zijn huisarts zijn inmiddels op de hoogte. Door zijn huisarts is klager doorverwezen naar een psycholoog, omdat klager mogelijk aan PTSS lijdt ten gevolge van het misbruik door aangeklaagde. In aanloop naar de zitting kon klager zich steeds minder goed concentreren. Klager kan zijn werk niet goed meer doen en is bang dat dit verdere gevolgen zal hebben.

Als klager op televisie of in de krant een bericht ziet over misbruik binnen de R.-K. Kerk, lopen de rillingen over zijn rug. Klager probeert zo min mogelijk geconfronteerd te worden met dergelijke berichtgeving. Soms droomt klager over het gebeurde met aangeklaagde. Hij gebruikt slaappillen. Ook voelt klager grote weerstand tegen de R.-K. Kerk. Zo is klager niet naar de doop van een van zijn dochters gegaan.

2.3. Met zijn klacht wenst klager erkenning te krijgen voor hetgeen hem door aangeklaagde aan is gedaan. Klager hoopt door een gegrondverklaring van zijn klacht wat aan zelfrespect te hervinden en het gebeurde af te sluiten. Ook hoopt klager met zijn klacht bij te dragen aan het opstellen van maatregelen ter voorkoming van seksueel misbruik in de toekomst.

Tenslotte wenst klager dat de door hem geleden schade financieel gecompenseerd wordt.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Overste heeft in zijn schriftelijke reactie gesteld dat aangeklaagde zijn onderwijsloopbaan is begonnen in 1936 op de [school]. In 1976 is hij gestopt wegens gezondheidsklachten. Al die tijd was aangeklaagde lid van de gemeenschap aan de [straat] in [plaats].

De Overste heeft zijn afschuw uitgesproken over hetgeen aangeklaagde klager heeft aangedaan blijkens de klacht. Bij hem bestaan geen twijfels over het verhaal van klager. Te meer, omdat zijn verhaal wordt ondersteund door een tweetal klachten waarvan er een gegrond is verklaard. De Overste heeft zijn excuses aangeboden voor hetgeen aangeklaagde

klager heeft aangedaan en voor het feit dat de Congregatie destijds tekort is geschoten in het voorkomen van dit misbruik.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer 52 jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben voorgedaan. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. Eenmaal heeft aangeklaagde klager bij zich op schoot genomen en klagers blote benen en geslachtsdeel betast.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de wijze waarop klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door een andere klacht, bij de Klachtencommissie bekend onder nummer 2014W1215. In die zaak wordt door de desbetreffende klager eveneens over seksueel misbruik door aangeklaagde geklaagd. Genoemde klacht vertoont op bepaalde punten gelijkenissen met de gebeurtenissen zoals door klager in de onderhavige klacht zijn geschetst.

Voorts heeft de Klachtencommissie laten meewegen de inhoud van de gegrond verklaarde klacht tegen aangeklaagde, bij de Klachtencommissie bekend onder nummer 2014W1172. Ook deze gegrond verklaarde klacht vertoont op bepaalde punten gelijkenissen met de gebeurtenissen zoals door klager in de onderhavige klacht geschetst.

Een en ander in onderling verband bezien ondersteunt naar het oordeel van de Klachtencommissie voldoende de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde misbruik makend van het gezag dat hem als geestelijke werd toegedacht hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik zes à zeven jaar oud. Van huis uit had klager geleerd dat fraters goede mensen waren waarin je vertrouwen kon stellen. Aangeklaagde heeft van zijn positie misbruik gemaakt.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.6. Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de

kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie der Fraters van Utrecht de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 17 december 2014 door mr. T.F.A.M. Hoogenboom, voorzitter, en drs. J.L.H.H. Kunnen en drs. A.A.M. Oostveen, leden, bijgestaan door mr. L.P. Stapel, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.